

Vila-Seca, el Canadà, Gallecs

L'Espigall de Bigues recupera una varietat de mongeta pròpia del camp de Tarragona que es donava perduda i que es va conservar al Canadà gràcies a un exiliat català

Gallecs

F.P.

En uns camps de Can Salvi, a Gallecs, l'equip de L'Espigall, productors d'horta i assessors en temes d'agroecologia, modelització climàtica i biodiversitat, està fent créixer la mongeta alta de la moda, una varietat pròpia de Vila-seca i el camp de Tarragona que s'havia donat per perduda. Abans d'arribar a Gallecs, on ara s'han situat els camps que serveixen per a la recuperació de varietats del Banc de Llavors, aquesta varietat s'ha anat mantenint durant dècades gràcies a Joan Roig Gener, un català que es va haver d'exiliar l'any 1939. Va estar-se a França fins l'any 1957, quan es va traslladar al Canadà. Amb ell, van viatjar unes mongetes d'aquesta varietat i cada any en va anar plantant i les va anar conservant. Les darreres dècades a Sainte-Luce, un poble del nord del Québec on es va instal·lar a mitjan anys setanta i on va morir l'any 2014. Després de la seva mort, uns veïns seus, Louise Proulx i el seu marit Pierre Laplante, van continuar cultivant i menjant aquesta varietat de mongetes.

Abans de morir, Joan Roig i Èric Viladrich, vicepresident del Casal Català del Quebec, van entrar en contacte. Viladrich va descobrir en

Salvi Safont als camps de Gallecs on s'està fent créixer la mongeta alta de la moda que era pròpia de Vila-seca

A l'esquerra, Roig al casal català (1961). A la dreta, Louise Proulx i Pierre Laplante, veïns de Roig, amb Viladrich i família (2015)

Roig "una memòria viva de l'exili i també del Casal Català al Quebec". "D'unes caixes

que tenia casa, en va sortir un material extraordinari", explica Viladrich. I també

li va parlar d'aquelles mongetes que s'havia endut de Catalunya l'any 1939. Quan

va morir, "vam anar a buscar tot el material del Casal que ens havia cedit i la seva veïna que seguia cultivant la mongeta ens va dir que volia catalogar-la". Llavors, va intervenir Google i, a través d'una recerca amb el nom Mongeta alta de la moda, Viladrich va creuar-se amb L'Espigall, que havien buscat sense èxit aquesta varietat fent treball de camp al Tarragonès. Va entrar en contacte amb Jordi Puig i li va explicar la història de les mongetes. "Estava més emocionat que jo", recorda Viladrich. "Vam enviar les mongetes, les va plantar, va fer el cycle complet i ens va confirmar" que es tracta de la mongeta cultivada a Vila-seca que s'havia perdut. Això era el 2016 i, des d'aleshores, L'Espigall l'ha seguit reproduint.

Puig valorà que Roig "va anar tota la vida amb la mongeta amunt i avall cultivant-la". Si tot va bé, aquest juliol la mongeta alta de la moda podrà tornar als camps de Vila-seca. "Encara se'n podrà fer una plantada tardana, de juliol a novembre", diu Puig, que creu que es pot reintroduir entre pagesos d'allà perquè disposin "d'una varietat distintiva del poble".

En paral·lel, al Quebec, alguns veïns de Roig continuen cultivant aquesta mongeta. "Té prou anys de cultiu al Canadà per poder-la promocionar allà també", exposa Viladrich, que recorda que Roig sempre va voler tornar a Catalunya. "Ell no va poder tornar però la mongeta que va estar cultivant durant tots aquests anys sí que ha pogut. Com a metàfora és meravellós", constata.

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un grup de ciclistes amb el mallot de Basolí

Granollers En aquesta fotografia d'Esteve Gironella s'hi veu un grup de ciclistes vestits amb el mallot de Basolí-Derbi. Podria estar feta a l'interior de la botiga que hi havia fins fa uns anys al carrer d'Alfons IV, i podria correspondre a un lliurament de trofeus. És una de les imatges que té l'Arxiu Municipal de Granollers, de les quals sovint no hi ha prou informació per determinar quan es van fer, on es va fer, quin acte s'hi feia i quines persones hi apareixen. Si tenen dades sobre aquesta instantània poden contactar amb l'Arxiu per correu electrònic a arxiufotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.